

Nazwa jednostki: **MUZEUM POLAKÓW RATUJĄCYCH ŻYDÓW
PODCZAS II WOJNY ŚWIATOWEJ IM. RODZINY ULMÓW W MARKOWEJ**

Opis zrealizowanych działań w 2025 r.

1. Wystawy i działania edukacyjne:

a. Ekspozycja stała:

- **Wystawa *Polacy Ratujący Żydów podczas II wojny światowej na Podkarpaciu***
- Opis:
Udostępniona w 2016 r. zwiedzającym, multimedialna i interaktywna wystawa prezentująca polską pomoc ludności żydowskiej w czasie II wojny światowej, w ujęciu regionalnym. Uzupełniona o nazwiska Polaków ratujących Żydów na Podkarpaciu, prezentowane na zewnątrz Muzeum – na placu i Ścianie Pamięci oraz – w 2018 r. – o Sad Pamięci dedykowany polskim Sprawiedliwym wśród Narodów Świata. Ekspozycję stałą można zwiedzać w godzinach otwarcia Muzeum:
sezon zimowy (listopad – marzec):
poniedziałek: nieczynne
wtorek-niedziela: 10:00 – 16:00
sezon letni (kwiecień-październik):
poniedziałek: nieczynne
wtorek-niedziela: 10:00 – 18:00
- Harmonogram działań:
 - opieka merytoryczna, w tym aktualizacja stanu badań, uzupełnienia (w tym zamieszczanie kolejnych cyfrowych wersji biogramów i kolejnych kamiennych tabliczek na Ścianie Pamięci) i korekta materiałów;
 - nadzór, w szczególności pod względem konserwatorskim (w tym prace zabezpieczające wybrane eksponaty) oraz w zakresie zabezpieczenia przed kradzieżą, uszkodzeniem i pożarem;
 - dbałość estetyczna i techniczna (w tym renowacja i konserwacja paneli ekspozycyjnych), utrzymywanie odpowiednich parametrów (temperatura, oświetlenie, wentylacja), utrzymanie czystości.
- Źródła finansowania:
 - powstanie: dotacja na inwestycję (Województwo Podkarpackie; Sad Pamięci – Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Gmina Markowa);
 - działania bieżące: dotacja podmiotowa (MKiDN)

b. Informatoria mobilne:

- ***Samarytanie z Markowej. Ulmowie – Polacy zamordowani przez Niemców za pomoc Żydom***
- Opis:

Informatorium mobilne autorstwa Oddziału Instytutu Pamięci Narodowej w Krakowie oraz Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego, powstałe w 2016 r. składające się z 20 plasz PCV w orientacji pionowej, o wymiarach 70 x 100 x 0,5 cm, pokrytych ilustracjami i tekstem w językach polskim i angielskim oraz polskim i niemieckim. Własność Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego; Muzeum posiada nieograniczoną czasowo i terytorialnie zgodę na rozporządzanie wystawą.

Prezentuje tragiczną historię rodziny Ulmów z Markowej, oraz inne rodziny Sprawiedliwych w Markowej, ratujące Żydów w czasie niemieckiej okupacji.

- Harmonogram działań:
 - tworzenie harmonogramu eksponowania;
 - zapewnienie odpowiednich warunków przechowywania, transportu i eksponowania;
 - merytoryczna opieka nad informatorium (wybór okoliczności ekspozycji, prelekcje towarzyszące etc.).
- Źródła finansowania: -

- ***Sprawiedliwi Powstańcy '44***

- Opis:

Informatorium mobilne autorstwa Muzeum, powstałe w 2019 r. z okazji 75. rocznicy wybuchu Powstania Warszawskiego. 20 plasz PCV w orientacji pionowej, o wymiarach 100 x 120 x 0,5 cm, pokrytych ilustracjami i tekstem w polsko-angielskiej wersji językowej. Informatorium poświęcone polskim Sprawiedliwym wśród Narodów Świata walczącym o Warszawę w 1944 r. Wśród wiele zaskakujących biogramów postaci wybitnych, jak Jan Żabiński, Mieczysław Fogg, czy Tadeusz Gebethner. Prezentowane biogramy to historie podwójnej walki. Pierwsza to bezpośrednie starcie z niemieckim okupantem, prowadzone na barykadach powstańczej Warszawy, w komórkach wywiadowczych, radiostacjach, fabrykach, szpitalach polowych. Druga to walka z nim w ukryciu, w tajemnicy, odbywająca się pod murami getta, w kryjówkach stających się schronieniem dla eksterminowanych Żydów, w biurach organizujących fałszywe dowody tożsamości. I jedna, i druga to przejaw troski o pokrzywdzonych współobywateli i ojczyznę. Obie prowadzone są w poczuciu bezsilności, gniewie i wszechobecnym strachu – w każdym wypadku realną ceną za sprzeciw wobec dokonującej się krzywdy jest śmierć. W tle wciąż pozostaje wyniszczona kilkuletnią okupacją Polska, zmagająca się z nazistowskim i sowieckim wrogiem.

- Harmonogram działań:
 - tworzenie harmonogramu eksponowania;
 - zapewnienie odpowiednich warunków przechowywania, transportu i eksponowania;
 - merytoryczna opieka nad informatorium (wybór okoliczności ekspozycji, prelekcje towarzyszące, organizacja warsztatów edukacyjnych przeznaczonych dla uczniów szkół ponadpodstawowych etc.)
- Źródła finansowania:
- środki własne

- ***„Czy można im było w tej samotności pomóc?” Ratowanie Żydów w okupowanej Polsce***

- Opis:

Informatorium mobilne autorstwa Muzeum, powstałe w 2020 r., składające się 18 plasz w orientacji pionowej, o wymiarach 120 x 194 cm, pokrytych ilustracjami i tekstem

w polsko-angielskiej wersji językowej. Opowiada o pomocy udzielanej przez polską ludność ludności żydowskiej, skazanej przez niemieckiego okupanta na Zagładę. Narracja, bardziej niż na indywidualnych historiach ratowania, skupia się na kontekście udzielania pomocy, w tym obowiązującej na terenie okupowanej Polski karze śmierci za jakiegokolwiek okazane wsparcie. Pokazuje dylematy ratujących, złożoność ich decyzji w obliczu wszechobecnego terroru i represji oraz pokazuje logistyczną stronę ratowania – różnorodne formy pomocy, zarówno indywidualnej jak i zbiorowej.

- Harmonogram działań:
 - tworzenie harmonogramu eksponowania;
 - zapewnienie odpowiednich warunków przechowywania, transportu i eksponowania;
 - merytoryczna opieka nad informatorium (wybór okoliczności ekspozycji, prelekcje towarzyszące, organizacja warsztatów edukacyjnych przeznaczonych dla uczniów szkół ponadpodstawowych etc.).
- Źródła finansowania:
- dotacja podmiotowa (MKiDN)

- ***„Na Twojej ziemi przyszło mi śpiewać pieśń twojego kraju”. Losy wybitnych postaci pochodzenia żydowskiego rodem z Podkarpacia***

- Opis:

Informatorium mobilne autorstwa Muzeum, powstałe w 2018 r., składające się z 18 plansz PCV, w orientacji poziomej, pokrytych ilustracjami i tekstem w polsko-angielskiej wersji językowej. Bohaterów informatorium łączy ich pochodzenie. Dla większości z nich to wyłącznie kraj przodków albo kraj dzieciństwa, nierzadko postrzegany przez pryzmat Holokaustu jako „raj utracony”, ale i ziemia splamiona krwią. Większość, w epoce migracji, rozwija skrzydła kariery za granicą i tylko nieliczni decydują się związać z rodzinnymi stronami na stałe. Prezentowane postaci, poza jednoczesnym pochodzeniem żydowskim, łączy jeszcze jedno – pasja i pogoń za marzeniem. Prezentowane biografie to historia walki z przeciwnościami losu oraz historia przekuwania porażek w sukces.

- Harmonogram działań:
 - tworzenie harmonogramu eksponowania;
 - zapewnienie odpowiednich warunków przechowywania, transportu i eksponowania;
 - merytoryczna opieka nad informatorium (wybór okoliczności ekspozycji, prelekcje towarzyszące etc.).
- Źródła finansowania:
- środki własne

c. Wystawy czasowe

- **Prezentacja wystawy Portretów dr Artura Kapturskiego „Ecce Homo – Osoba i Twarz”**
- Opis:

Wystawa przedstawia portrety więźniów KL-Auschwitz wykonane pędzlem dr Artura Kapturskiego, artysty malarza, absolwenta i wykładowcy krakowskiej ASP. Portrety powstały na podstawie archiwalnych fotografii więźniów KL-Auschwitz wykonanych przez Wilhelma Brasiego, fotografa obozowego, więźnia zatrudnionego w sekretariacie Politische Abteilung obozowego festapo.
- Harmonogram działań:

- W okresie czerwiec – wrzesień 2025 r. Muzeum Polaków Ratujących Żydów w ramach współpracy z autorem zorganizowało wystawę współdziałając z Państwowym Liceum Sztuk Plastycznych w Jarosławiu. Pośród licznych wydarzeń towarzyszących znalazły się m.in. prelekcje, debaty i sympozja poświęcone roli pamięci historycznej i refleksji nad człowieczeństwem, we współpracy z lokalnymi instytucjami.

Źródła finansowania:

- środki własne , dotacja podmiotowa (MKiDN),

- **Prezentacja i peregrynacja po Polsce Ikony Bł. Rodziny Ulmów autorstwa Mateusza Środonia** – dzieło stanowi zwieńczenie inicjatywy Klubu Inteligencji Katolickiej, która dotyczyła programu religijnego tej społeczności, związanego z przygotowaniem i przeżywaniem beatyfikacji Rodziny Ulmów. Ikona (a właściwie tryptyk) powstała z potrzeby religijnej tej społeczności, przy zaangażowaniu Fundacji Dobry Grunt i oczywiście samego autora. Został zrealizowany program (ścieżka) edukacyjny związany z prezentacją tego obrazu.

- Opis:

Muzeum Ulmów wypracowało sposób i rodzaj wydarzeń edukacyjnych wokół Ikony, które odbywały się w ramach programu Szkoła Etyki Muzeum Ulmów. Jest to propozycja spotkań, które budują u odbiorców refleksję na płaszczyznach - podstawowej jeśli chodzi o dzieło sztuki, czyli refleksję nad samym dziełem i wyrazem artystycznym, a dalej na płaszczyźnie społecznej i etycznej.

- Harmonogram działań:

Nawiązanie współpracy z wybranym podmiotem kultury. Ustalenie terminu wystawy Ikony w danym miejscu i ewentualnych wydarzeń towarzyszących (wykład /prelekcja/ dyskusja).

- W I półroczu 2025 r. Ikona Błogosławionej Rodziny Ulmów zaprezentowana została:

- 25.03. – 08.05. w Muzeum Archidiecezjalnym w Przemyślu;
- 14.05. – 27.06. w Muzeum Diecezjalnym w Rzeszowie.

- W II półroczu 2025 r. Ikona Błogosławionej Rodziny Ulmów zaprezentowana została:

- 9 - 30.07. w Muzeum Prowincji Ojców Bernardynów w Leżajsku;
- 31.07. – 21.08. w Muzeum „Wiara i Sztuka” Centrum Dziedzictwa i Dialogu w Kalwarii Zebrzydowskiej;
- 22 - 29. 08. w Muzeum Narodowym Rolnictwa i Przemysłu Rolno – Spożywczego w Szreniawie;
- 11.09. -30.10. w Muzeum – Zamek Górków w Szamotułach.

Źródła finansowania:

- dotacja podmiotowa (MKiDN)

- **Prezentacja wystawy IPN „Błogosławieni Sprawiedliwi, albowiem... .Opowieść o Rodzinie Ulmów”**

- Opis:

Zgodnie z procedurą procesu beatyfikacyjnego miała miejsce tzw. rekognicja kanoniczna (czyli ekshumacja i rozpoznanie) doczesnych szczątków Czcigodnych Sług Bożych Józefa i Wiktorii Ulmów oraz ich siedmiorga Dzieci. Rekognicja kanoniczna została dokonana przez Instytut Pamięci Narodowej na wniosek Księdza Arcybiskupa Adama Szala, Metropolity Przemyskiego, po uzyskaniu właściwych zezwoleń odpowiednich władz cywilnych oraz Dykasterii Spraw Kanonizacyjnych.

Wydarzenia te oraz uroczystość beatyfikacji stały się inspiracją do zaprezentowania po raz kolejny szerszej publiczności historii samarytan z Markowej. Tym razem jednak historia ta opowiedziana została językiem sztuki wystawienniczej właściwej muzeum. Opowieść ta powstała wokół przedmiotów – artefaktów, które zostały wydobyte podczas ekshumacji z grobu Rodziny Ulmów na cmentarzu w Markowej oraz podczas badań archeologicznych przeprowadzonych na terenie pierwotnego pochówku Ulmów, czyli na terenie ich domostwa, tam gdzie dokonany został sam akt zbrodni.

Na wystawie znajdują się także modlitewniki i książki należące do Józefa i Wiktorii, pochodzące ze zbiorów Agaty Frendo, Piotra Sagana, Zofii Blajer i Mateusza Szpytmy.

Wystawę złożoną z artefaktów uzupełnia prezentacja dokumentów z zasobu Archiwum Instytutu Pamięci Narodowej.

- Harmonogram działań:
 - w 2025 r. Muzeum Polaków Ratujących Żydów prezentowało wystawę do końca roku.
- Źródła finansowania:
 - eksponowanie wystawy – brak kosztów
- **Prezentacja wystawy „Anawim” Laury Makabresku (Kamili Kansy)**
- Opis:

Wystawa „Anawim” to cykl autorskich fotografii, inspirowanych historią Błogosławionej Rodziny Ulmów oraz archiwalnymi zdjęciami Józefa Ulmy. W fotografiach można dostrzec inspiracje malarstwem Tadeusza Makowskiego. Artystka tworzy głównie w technice analogowej, korzystając z cyfrowej obróbki i fotomontażu. Cykl składa się z 25 prac w formacie 30 x 40 cm.

Za pseudonimem Laury Makabresku kryje się Kamila Kansy, krakowska artystka wizualna, fotograf krakowska. Artystka czerpie inspiracje z prawosławnych ikon. Jest absolwentką filologii polskiej na Uniwersytecie Pedagogicznym w Krakowie. Wystawa organizowana jest przez Muzeum Ulmów we współpracy z Centrum Kultury Gminy Markowa.
- Harmonogram działań:
 - Wernisaż wystawy odbył się 17 maja w Muzeum Ulmów. Od 19 maja wystawę można było oglądać w Bibliotece Publicznej w Markowej.

d. Informatoria instytucji zewnętrznych:

e. Działania edukacyjne:

- Zrealizowana ilość lekcji muzealnych: 15
- Cykliczne programy edukacyjne organizowane przez Muzeum:
- Program „Muzeum Ulmów – Communicatio”
- Opis:

Program strategiczny Muzeum służący wykreowaniu funkcji komunikacji społecznej zgodnie z założeniami Strategii Muzeum. I etap Muzeum Ulmów - Comunicatio – kreowanie Podkarpackiej Resursy Kultury Pamięci jako instytucji zintegrowanej

z Muzeum, która tworzy społeczności przyjaciół Muzeum, buduje własne środowisko komunikacji społecznej.

„Chojnka dla Ulmów” ma charakter cyklu działań edukacyjnych, które są integralną częścią programu Muzeum Ulmów – Communicatio.

Równolegle budowany jest kanał komunikacji internetowej, który ma służyć systematycznemu informowaniu osób i instytucji, z którymi współpracuje Muzeum, o podejmowanych działaniach. Obejmuje to dostarczenie adresatom okolicznościowych biuletynów lub materiałów informacyjnych w formie zaproszeń (dotyczy to przede wszystkim mieszkańców województwa podkarpackiego). Cała koncepcja tworzenia programu realizuje jedno z najważniejszych idei strategicznych tworzenia i funkcjonowania Muzeum Polaków Ratujących Żydów – idei „muzeum w przestrzeni”.

- Harmonogram działań:
w 2025 r. były realizowane systematycznie spotkania Podkarpackiej Resursy Kultury Pamięci, , które obejmowały tematykę ściśle związaną z programem działania Muzeum i Strategią Muzeum.
- Źródła finansowania:
- dotacja podmiotowa (MKiDN), środki własne
- **oprowadzanie osób słabosłyszących i niesłyszących przez osobę władającą językiem migowym** - oferta dla zorganizowanych grup i osób indywidualnych słabosłyszących i niesłyszących.
Źródła finansowania:
- dotacja podmiotowa (MKiDN)
- **program edukacyjny „Muzeum w przestrzeni Markowej” ze Skansenem Zagrodą Muzeum Wsi Markowa** (z Towarzystwem Przyjaciół Markowej)
Oferta obejmująca ścieżkę edukacyjną „Chałupa Szylarów” (reportaż „Bejt znaczy dom” oraz zwiedzanie dawnego domu Doroty i Antoniego Szylarów znajdującego się w Skansenie w Markowej) oraz lekcje muzealne w oparciu o wspomnienia Eugeniusza Szylara.
Źródła finansowania:
- dotacja podmiotowa (MKiDN)
- **program edukacyjny w ramach Podkarpackiej Resursy Kultury Pamięci**
Cykliczne spotkania z mieszkańcami Markowej, powiatu łańcuckiego oraz Podkarpacia, które są realizowane jako wykłady prowadzone przez zaproszonych gości, ekspertów, naukowców, artystów. Przedmiotem zainteresowania pozostają zagadnienia związane z historią, kulturą, etnologią oraz etyką.
Źródła finansowania:
- dotacja podmiotowa (MKiDN)
- **program edukacyjny w ramach Krakowskiej Resursy Kultury Pamięci we współpracy z Fundacją Kolegium Wigierskie oraz Muzeum Dom Jana Matejki.** Cykliczne cokwartalne spotkania z mieszkańcami Krakowa, które są realizowane jako wykłady prowadzone przez zaproszonych gości, ekspertów, naukowców, artystów. Przedmiotem zainteresowania pozostają zagadnienia związane z historią, kulturą, etnologią oraz etyką.

Źródła finansowania:

- dotacja podmiotowa (MKiDN)

- **program strategiczny „Akademia Sprawiedliwych” - Sympozjum Praw Człowieka Muzeum Ulmów**

Cykliczne spotkania z mieszkańcami Podkarpacia, Krakowa, Warszawy i Poznania, które są realizowane jako sesje prowadzone przez zaproszonych gości, ekspertów, naukowców, artystów. Przedmiotem zainteresowania pozostają zagadnienia związane z historią, kulturą, etnologią oraz etyką, a celem ich pozostaje praca nad strategią i programem Muzeum a także coroczna konferencja naukowa podsumowująca działalność Akademii Sprawiedliwych z potencjalną możliwością publikacji przygotowanych referatów.

Stałe seminarium programowe - zespół ekspertów Programu.

Źródła finansowania:

- dotacja podmiotowa (MKiDN)

- **Szkoła Etyki Muzeum Ulmów – specjalistyczny program edukacyjny inspirowany historią i biografiami Polaków ratujących Żydów podczas II wojny światowej pod kierunkiem dr. Leopolda Zgody.**

W ramach tworzonej Strategii Muzeum Polaków Ratujących Żydów opracowana została koncepcja edukacji poświęconej prawom człowieka i etyce społecznej. W 2025 roku Muzeum oficjalnie zainauguruje program edukacyjny adresowany w szczególności do pedagogów, do przedstawicieli służb publicznych (policja) oraz do studentów i młodzieży szkół średnich. Część pierwsza – Konferencja Naukowa – w zakresie Akademii Sprawiedliwych realizująca cele na polu badawczo-naukowym; zainteresowanie czynnego środowiska badawczego, wprowadzenie idei do dyskursu naukowego, budowanie poprzez czynnych akademików siatki badaczy skłonnych do dalszej współpracy. Konferencja realizowana raz w roku.

Część druga to sympozja, realizowane wokół jednego tematu, zagadnienia czy postaci. Mają na celu integrację środowiska oraz inicjowanie we współpracy z Muzeum wskazanych zagadnień. Realizują cele dyplomacji kulturalnej oraz naukowe w zależności od ich charakteru.

Część trzecia to warsztaty – profilowane i powtarzalne spotkania z etyką dedykowane dla konkretnych grup. W skład ich oferty wchodzi powtarzalne zajęcia, które Muzeum może implementować wielokrotnie. Mają przede wszystkim cel edukacyjny.

Źródła finansowania:

- dotacja podmiotowa (MKiDN)

- **program „Noc w Muzeum Ulmów” – cykliczne spotkania we współpracy z Towarzystwem Przyjaciół Markowej i stowarzyszeniem Podkarpacka Resursa Kultury Pamięci, którego nadrzędnym celem jest promocja uczestnictwa w kulturze oraz integracja społeczności lokalnych regionu podkarpackiego wokół działań programowych Muzeum (upowszechnianie i dostęp w ramach biletu za symboliczną kwotę 1 zł/os.). Akcja odbywa się w ramach działań i strategii „otwartych drzwi” dla sympatyków i zwiedzających muzeum. W ramach programu przewidziane są wykłady i dyskusje, spotkania z ekspertami, zwiedzanie muzeum, wykłady w Sadzie Pamięci.**

Źródła finansowania:

dotacja podmiotowa (MKiDN)

- **marzec 2025 r. – Konkurs plastyczny „Rodzina Ulmów z Markowej. Historia, która inspiruje” w ramach Narodowego Dnia Pamięci Polaków ratujących Żydów pod okupacją niemiecką.** Organizatorami są : Szkoła Podstawowa im. Błogosławionej Rodziny Ulmów w Markowej oraz Muzeum Polaków Ratujących Żydów. Współorganizatorem jest Towarzystwo Przyjaciół Markowej.

Celem konkursu jest popularyzacja wiedzy na temat rodziny Ulmów z Markowej oraz zainteresowanie uczniów historią lokalnych bohaterów. Wiedza i inspiracja mają przyczynić się do rozwoju tożsamości młodych ludzi w poczuciu przynależności do lokalnej społeczności oraz w poszanowaniu jej tradycji i historii. Konkurs ma również kształtować pozytywne postawy wśród młodzieży, inspirowane lokalnym wzorcem, oraz rozwijać ich wrażliwość i kreatywność.

Źródła finansowania:

 - dotacja podmiotowa (MKiDN)
 - nagrody ufundowane przez podmioty zewnętrzne
- **październik i grudzień 2025 r. – Seminarium Markowskie w ramach Konferencji programowej pt. „Dziedzictwo i Rozwój”- Forum Muzeów i Samorządu Terytorialnego z okazji Międzynarodowego Dnia Krajobrazu.**

W ramach corocznego seminarium poruszane są kluczowe zagadnienia związane z kooperacją administracji samorządowej z muzeami. Tematyka jest ustalana według aktualnych zagadnień kluczowych dla tworzenia programu działania muzeum.

Źródła finansowania:

 - dotacja podmiotowa (UMWP), środki własne
- **Edukacyjne wydarzenia jednorazowe, w tym wydarzenia o charakterze popularyzacyjnym**
- **styczeń-grudzień 2025 r. – Podkarpacka Resursa Kultury Pamięci w Muzeum Ulmów**

Źródła finansowania:

 - dotacja podmiotowa (MKiDN), środki własne
- **styczeń/luty 2025 r. – akcja „Choinka dla Ulmów”/ Kolęda dla Ulmów (kontynuacja edycji z 2024 r.)** (z Towarzystwem Przyjaciół Markowej i z Instytutem Przestrzeni Obywatelskiej Pro Publico Bono).Reportaż.

2 lutego 2025 r. – „Pożegnanie z kolędą w Markowej” / Podkarpacka Resursa Kultury Pamięci. Zamknięcie spotkań i działalności edukacyjnej organizowanych w ramach akcji „Choinka dla Ulmów”.

Źródła finansowania:

 - dotacja podmiotowa (MKiDN), środki własne
- **14 stycznia 2025 r. – Seminarium Akademia Sprawiedliwych w ramach projektu Szkoła Etyki Muzeum Ulmów.** - Wizyta studialna w Muzeum Narodowym w Krakowie – Pawilon Józefa Czapskiego oraz w Państwowym Liceum Sztuk Plastycznych im. J. Kluzy w Krakowie „Pejzaż ludzki”.

Źródła finansowania:

 - dotacja podmiotowa (MKiDN)

- **21 – 22 stycznia 2025 r. – Sympozjum Praw Człowieka Akademia Sprawiedliwych - „Psalm nieszporny w polskiej pobożności ludowej” – sesja naukowa Seminarium Akademia Sprawiedliwych podsumowująca realizację projektu „Nieszpory Markowskie” w ramach projektu Szkoła Etyki Muzeum Ulmów, Kraków.**
Współorganizacja z Uniwersytetem Papieskim Jana Pawła II, z Polskim Towarzystwem Naukowym – Akademia Sprawiedliwych.
Źródła finansowania:
- dotacja podmiotowa (MKiDN)
- **28 stycznia 2025 r. – Sympozjum Praw Człowieka Akademia Sprawiedliwych- „Konfederacja warszawska – dziedzictwo republikańskiej tożsamości Polaków”.**
Sesja popularno - naukowa w ramach projektu Szkoła Etyki Muzeum Ulmów, Muzeum Niepodległości - Pałac Przebendowskich / Radziwiłłów w Warszawie. Współorganizacja z Polskim Towarzystwem Naukowym – Akademia Sprawiedliwych, z Muzeum Niepodległości w Warszawie i ze Związkiem Powiatów Polskich.
Źródła finansowania:
- dotacja podmiotowa (MKiDN)
- **30 stycznia 2025 r. – Noc w Muzeum Ulmów / Podkarpacka Resursa Kultury Pamięci w Markowej -- „Istnieje nierozzerwalna więź między Polakami i Żydami –Jeffrey Cymbler**
- Prezentacja obrazu „Kolbuszowa” Zbigniewa Bielawki.
Źródła finansowania:
-dotacja podmiotowa (MKiDN)
- **31 stycznia 2025 r. – Seminarium Akademia Sprawiedliwych w ramach Sympozjum Praw Człowieka „Świadkowie historii – sprawozdanie Jeffreya Cymblera” z poszukiwań Sprawiedliwych.**
Źródła finansowania:
- dotacja podmiotowa (MKiDN)
- **13 luty 2025 r. – Międzynarodowy Dzień Pamięci o Ofiarach Holokaustu**
- Sesja poświęcona dorobkowi Antoniego Kępińskiego oraz Zeszytom Oświęcimskim --- Sympozjum Szkoły Etyki Muzeum Ulmów.
Wykład prof. Krzysztofa Rutkowskiego pt. „Krakowskie badania KZ- Syndromu”.
Współorganizacja ze Stowarzyszeniem „Rodzina Więźniarek Niemieckiego Obozu koncentracyjnego Ravensbrück”. Międzynarodowe Centrum Kultury, Kraków
Źródła finansowania:
- dotacja podmiotowa (MKiDN)
- **17 – 18 marca 2025 r. – sesja strategiczna Akademii Sprawiedliwych w ramach programu Szkoła Etyki Muzeum Ulmów, Poznań.**
Źródła finansowania:
- dotacja podmiotowa (MKiDN)
- **20 marca 2025 r. – Konkurs plastyczny „Rodzina Ulmów z Markowej. Historia, która inspiruje” w ramach Narodowego Dnia Pamięci Polaków ratujących Żydów pod okupacją niemiecką.** Organizatorami są : Szkoła Podstawowa im. Błogostawionej Rodziny Ulmów

w Markowej oraz Muzeum Polaków Ratujących Żydów. Współorganizatorem jest Towarzystwo Przyjaciół Markowej.

Celem konkursu jest popularyzacja wiedzy na temat rodziny Ulmów z Markowej oraz zainteresowanie uczniów historią lokalnych bohaterów. Wiedza i inspiracja mają przyczynić się do rozwoju tożsamości młodych ludzi w poczuciu przynależności do lokalnej społeczności oraz w poszanowaniu jej tradycji i historii. Konkurs ma również kształtować pozytywne postawy wśród młodzieży, inspirowane lokalnym wzorcem, oraz rozwijać ich wrażliwość i kreatywność.

Źródła finansowania:

- dotacja podmiotowa (MKiDN)
- nagrody ufundowane przez podmioty zewnętrzne

- **21 - 22 marca 2025 r. – sesja strategiczna Akademii Sprawiedliwych w ramach II Dni Dziedzictwa Błogosławionej Rodziny Ulmów - „Gdy gaśnie pamięć ludzka, dalej mówią kamienie” – obchody Narodowego Dnia Pamięci Polaków ratujących Żydów pod okupacją niemiecką w Markowej i na ziemi łańcuckiej.**

Źródła finansowania:

- dotacja podmiotowa (MKiDN)

- **22 marca 2025 r. – Noc w Muzeum Ulmów/ Podkarpacka Resursa Kultury Pamięci w ramach II Dni Dziedzictwa Błogosławionej Rodziny Ulmów – „Gdy gaśnie pamięć ludzka, dalej mówią kamienie” – obchody Narodowego Dnia Pamięci Polaków ratujących Żydów pod okupacją niemiecką w Markowej i na ziemi łańcuckiej.**

Wykład : „ Rodzina Ulmów w kontekście przypowieści o Miłosiernym Samarytaninie” – o. Rafał Huzarski SJ

Źródła finansowania:

- dotacja podmiotowa (MKiDN)

- **23 marca 2025 r. – Uroczystość ku czci Markowian ratujących Żydów na Cmentarzu parafialnym w Markowej/ spotkanie z rodzinami Sprawiedliwych z Markowej w Chałupie Szylarów - we współpracy z Towarzystwem Przyjaciół Markowej oraz Parafią pw. św. Doroty w Markowej w ramach II Dni Dziedzictwa Błogosławionej Rodziny Ulmów - „Gdy gaśnie pamięć ludzka, dalej mówią kamienie” - obchody Narodowego Dnia Pamięci Polaków ratujących Żydów pod okupacją niemiecką w Markowej i na ziemi łańcuckiej.**

Źródła finansowania:

- dotacja podmiotowa (MKiDN)

- **24 marca 2025 r. – „Gorejąc Wolni” – Ceremonia pamięci w hołdzie Polakom ratującym Żydów w ramach II Dni Dziedzictwa Błogosławionej Rodziny Ulmów – „Gdy gaśnie pamięć ludzka, dalej mówią kamienie” – obchody Narodowego Dnia Pamięci Polaków ratujących Żydów pod okupacją niemiecką w Markowej i na ziemi łańcuckiej.**

Źródła finansowania:

- dotacja podmiotowa (MKiDN)

- **24 marca 2025 r. - Koncert „Psalmy Pokoju i Nadziei” w MDK w Łąncucie w ramach II Dni Dziedzictwa Błogosławionej Rodziny Ulmów – „Gdy gaśnie pamięć ludzka, dalej mówią**

kamienie” – obchody Narodowego Dnia Pamięci Polaków ratujących Żydów pod okupacją niemiecką w Markowej i na ziemi łańcuckiej. Główny organizator: Fundacja S.O.A.R

Źródła finansowania:

- środki własne

- **24 marca – 5 kwietnia 2025 r. – seria wykładów o Zofii Kossak - Szczuckiej – Sprawiedliwej wśród Narodów Świata w większych miastach Hiszpanii:**

➤ 24 marca – Granada, 26 marca - Málaga, 27 marca - Jaén, 28 marca - Jerez, 31 marca – Madrid, 1 kwietnia – Barcelona, 2 kwietnia – Pamplona, 3 kwietnia – Zaragoza, 5 kwietnia – Palma.

W ramach tych spotkań promowana jest działalność i praca Muzeum Ulmów. Organizatorem spotkań jest Higinio J. Paterna.

Źródła finansowania:

- dotacja podmiotowa (MKiDN)

- **25 marca 2025 r. – Wernisaż Ikony Błogosławionej Rodziny Ulmów - Tryptyku Markowskiego w Muzeum Archidiecezjalnym im. Św. Józefa Sebastiana Pelczara Biskupa w Przemyślu w ramach II Dni Dziedzictwa Błogosławionej Rodziny Ulmów – „Gdy gaśnie pamięć ludzka, dalej mówią kamienie” – obchody Narodowego Dnia Pamięci Polaków ratujących Żydów pod okupacją niemiecką w Markowej i na ziemi łańcuckiej. Prezentacja Ikony przez pracownika MPRŻ, Artura Dobruckiego, wykład ks. prof. Piotra Kieniewicza pt. „Najważniejsza jest godność człowieka”.**

Źródła finansowania:

- dotacja podmiotowa (MKiDN)

- **27 marca 2025 r.- Wykład w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Łąncucie „Gdy historia puka do drzwi. Polacy i Żydzi z Markowej w przeddzień i w czasie wojny” - Agnieszka Kuźniar, pracownik MPRŻ w ramach II Dni Dziedzictwa Błogosławionej Rodziny Ulmów „Gdy gaśnie pamięć ludzka, dalej mówią kamienie”.**

Źródła finansowania:

- dotacja podmiotowa (MKiDN)

- **3 kwietnia 2025 r. – Sympozjum Szkoła Etyki Muzeum Ulmów „Transgeneracyjny przekaz traumy” w ramach II Dni Dziedzictwa Błogosławionej Rodziny Ulmów – „Gdy gaśnie pamięć ludzka, dalej mówią kamienie” – obchody Narodowego Dnia Pamięci Polaków ratujących Żydów pod okupacją niemiecką w Markowej i na ziemi łańcuckiej.**

Projekcja filmu „Dotknięcie Anioła”, „Transgeneracyjny przekaz traumy” prof. Katarzyna Schier. „Po wojnie. Trudna pamięć międzypokoleniowa w polskich rodzinach” dr Maria Buko. Współorganizacja ze Stowarzyszeniem „Rodzina Więźniarek Niemieckiego Obozu Koncentracyjnego Ravensbrück”. Muzeum Niepodległości w Warszawie.

Źródła finansowania:

- dotacja podmiotowa (MKiDN)

- **4 – 28 kwietnia 2025 r. – Wynajem informatorium mobilnego „Na Twojej ziemi przyszło mi śpiewać pieśń Twojego kraju” Gminnej Bibliotece Publicznej w Nowym Żmigrodzie.**

Źródła finansowania:

- brak kosztów

- **25 kwietnia 2025 r. – Podkarpacka Resursa Kultury Pamięci**, wykład dr Wojciecha Balińskiego, Głównego Historyka MPRŻ „Ofiary Katynia z Markowej”.
Źródła finansowania:
- dotacja podmiotowa (MKiDN)
- **8 maja 2025 r. – Zakończenie wystawy Ikony Błogosławionej Rodziny Ulmów autorstwa Mateusza Środonia w Muzeum Archidiecezjalnym im. Św. Józefa Sebastiana Pelczara Biskupa w Przemyślu:**
 - Prezentacja „Nieszporów Markowskich”
 - Komentarz Waldemara Rataja – Dyrektora MPRŻ pt. „Markowa – dziedzictwo chrześcijańskiej cywilizacji”
 Źródła finansowania:
- dotacja podmiotowa (MKiDN)
- **14 maja – 27 czerwca 2025 r. – Wernisaż Ikony Błogosławionej Rodziny Ulmów – Tryptyku Markowskiego w Muzeum Diecezjalnym w Rzeszowie.** Prezentacja Ikony przez pracownika MPRŻ, Artura Dobruckiego.
Źródła finansowania:
- dotacja podmiotowa (MKiDN)
- **16 - 17 maja 2025 r. – Noc Muzeów w Markowej / Podkarpacka Resursa Kultury Pamięci w Muzeum Ulmów:**
 - **16 maja** – wykład otwarty „Społeczność żydowska w krajobrazie miasta na przykładzie historii łańcuckiej gminy żydowskiej” - Joanna Kluz,
Prezentacja obrazu „Kolbuszowa” Zbigniewa Bielawki - Artur Dobrucki
 - **17 maja** – wernisaż wystawy „Anawim” Laury Makabresku (Kamili Kansy)/ Podkarpacka Resursa Kultury Pamięci „Dziedzictwo i kultura w polu zainteresowań turystyki”, oprowadzanie rozszerzone „Markowa. Ścieżki Kultury Solidarności i Pamięci”, „Dwie natury Markowian – między kościołem a domem ludowym” - dr Wojciech Baliński
 Źródła finansowania:
- dotacja podmiotowa (MKiDN)
- **17 – 18 maja 2025 r. – Seminarium dotyczące Strategii Muzeum Polaków Ratujących Żydów pt. „Muzeum jako podmiot turystyki kulturowej”.**
Źródła finansowania:
- dotacja podmiotowa (MKiDN)
- **27 – 28 maja 2025 r. – Seminarium programowe Strategii Muzeum Polaków Ratujących Żydów:**
 - panel seminaryjny Akademia – Muzeum/ studio Markowa, wykład pt. „Muzeum jako opiekun miejsca dziedzictwa; studium działalności Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie – Paweł Jaskanis, Dyrektor Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie.

- Podkarpacka Resursa Kultury Pamięci pt. „Dziedzictwo i rozwój obszarów wiejskich” – wykład dr Wiesława Skrobota, Pracownia Aktywności Obywatelskiej i Dokumentacji Dziedzictwa.

Źródła finansowania:

- dotacja podmiotowa (MKiDN)

- 6 czerwca 2025 r. – wyjazd pracowników MPRŻ z eksponatem - Medal Sprawiedliwej wśród Narodów Świata przyznany Helenie Barchanowskiej i prelekcja na temat Sprawiedliwych i okoliczności ratowania Żydów podczas II wojny światowej w Szkole Podstawowej w Bogdanie, powiat Brzeziny. Nadanie Szkole Podstawowej w Brzezinach imienia Heleny Barchanowskiej.

Źródła finansowania:

- dotacja podmiotowa (MKiDN)

- 17 czerwca 2025 r. – Sympozjum Szkoła Etyki Muzeum Ulmów – promocja programu „Szkoła Etyki Muzeum Ulmów” w ramach II Dni Kultury Pamięci Pro Publico Bono, Poznań. Współorganizacja z Muzeum Narodowym w Poznaniu, Fundacją F.O.R.T.E i Wielkopolską Resursą Kultury Pamięci.

Źródła finansowania:

- dotacja podmiotowa (MKiDN)

- 17 – 18 czerwca 2025 r. – Seminarium Akademii Sprawiedliwych na rzecz programu Szkoła Etyki Muzeum Ulmów - W poszukiwaniu dziedzictwa polskiej kultury etycznej „Psalm polski”, Poznań.

Źródła finansowania:

- dotacja podmiotowa (MKiDN)

- 25 czerwca – 22 września 2025 r. - Wystawa prac dr Artura Kapturskiego „Ecce Homo – Osoba i Twarz” w sali wystawowej Państwowego Liceum Sztuk Plastycznych im. Stanisława Wyspiańskiego w Jarosławiu.

W ramach Szkoły Etyki Muzeum Ulmów wystawie będą towarzyszyć projekcje filmów, prelekcje i wykłady we współpracy z Muzeum Kamienica Orsettich w Jarosławiu i Stowarzyszeniem „Ocalić przeszłość dla przyszłości”.

Źródła finansowania:

- dotacja podmiotowa (MKiDN)

- 4 - 6 lipca 2025 r. – Festiwal Kultury Pamięci „Markowa – otwarte drzwi” w ramach II Dni Kultury Pamięci Pro Publico Bono. Współorganizacja z Towarzystwem Przyjaciół Markowej, Markowa.

Źródła finansowania:

- dotacja podmiotowa (MKiDN)

- 7 lipca 2025 r. - „Pieśń nad Pieśniami”, spektakl – oratorium z okazji 90-tej rocznicy ślubu Wiktorii i Józefa Ulmów w ramach II Dni Kultury Pamięci Pro Publico Bono, Kraków.

Współorganizacja z Uniwersytetem Papieskim Jana Pawła II i Krakowską Resursą Kultury Pamięci.

Źródła finansowania:

- dotacja podmiotowa (MKiDN)

- **9 – 30 lipca 2025 r. – Wystawa Ikony Błogosławionej Rodziny Ulmów w Muzeum Prowincji Ojców Bernardynów w Leżajsku.** W trakcie trwania wystawy przewidziana jest prelekcja pracowników Muzeum.

Źródła finansowania:

- dotacja podmiotowa (MKiDN)

- **11 lipca 2025 r. – Sympozjum Szkoły Etyki Muzeum Ulmów „Pochwała inteligencji – pochwała samorządności” – sesja inaugurująca debatę z okazji 35-tej rocznicy restytucji Samorządu Terytorialnego w ramach II Dni Kultury Pamięci Pro Publico Bono.** Współorganizacja z Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie i Związkiem Powiatów Polskich, Warszawa.

Źródła finansowania:

- dotacja podmiotowa (MKiDN)

- **31 lipca – 21 sierpnia 2025 r. – Wystawa Ikony Błogosławionej Rodziny Ulmów w Muzeum „Wiara i Sztuka” Centrum Dziedzictwa i Dialogu w Kalwarii Zebrzydowskiej.**

- **31 lipca** – spotkanie wokół Ikony Błogosławionej Rodziny Ulmów

- „Błogosławiona Rodzina Ulmów - historia, którą warto znać”- wykład otwarty Renaty Kunysz – MPRŻ

- „O Ikonie Błogosławionej Rodziny Ulmów - wykład otwarty Artura Dobruckiego -MPRŻ

Źródła finansowania:

- dotacja podmiotowa (MKiDN)

- **22 – 29 sierpnia 2025 r. – Wystawa Ikony Błogosławionej Rodziny Ulmów w Muzeum Narodowym Rolnictwa i Przemysłu Rolno - Spożywczego w Szreniawie.**

➤ **23 – 24 sierpnia 2025 r. :**

– Wernisaż wystawy Ikony Błogosławionej Rodziny Ulmów , prelekcja pracownika Muzeum, Artura Dobruckiego,

- Sympozjum z Ikoną Bł. Rodziny Ulmów oraz warsztaty rękodzieła- prezentacja tradycji mieszkańców Markowej. Wydarzenie organizowane w ramach cyklu działań promocyjnych MPRŻ pt. „Spotkania z historią i dziedzictwem Markowej”. Współorganizacja z Muzeum Narodowym Rolnictwa i Przemysłu Rolno-Spożywczego w Szreniawie z okazji obchodów 150-lecia muzealnictwa rolniczego na ziemiach polskich.

Źródła finansowania:

- dotacja podmiotowa (MKiDN)

- **30 sierpnia 2025 r. – Podkarpacka Resursa Kultury Pamięci – spotkanie upamiętniające historyczną wizytę Wincentego Witosa w Markowej i inaugurację działalności Domu Ludowego w Markowej (30 - 31 sierpnia 1931 r.).** Sesja poświęcona tradycjom samorządności w Polsce i w Markowej z okazji 35. rocznicy restytucji Samorządu Terytorialnego w Polsce, Markowa.

Źródła finansowania:

- dotacja podmiotowa (MKiDN)

- **3 - 4 września 2025 r.**- Sympozjum Szkoły Etyki Muzeum Ulmów z okazji 80. rocznicy zakończenia II wojny światowej; Debata Communicatio Pro Publico Bono p.t. „II Wojna Światowa – nie odrobiona lekcja naszej historii” (cykl wydarzeń towarzyszących wystawie „Ecce Homo – Osoba i Twarz” w Jarosławiu).
Źródła finansowania:
- dotacja podmiotowa (MKiDN)
- **11 września 2025 r. – Panel dyskusyjny „II Wojna Światowa – nieodrobiona lekcja historii”** z udziałem Jeffreya Cymblera, nowojorskiego prawnika żydowskiego pochodzenia w Pałacu Przebendowskich/Radziwiłłów w Warszawie. Współpraca z Muzeum Niepodległości w Warszawie.
Źródła finansowania:
- dotacja podmiotowa (MKiDN), środki własne
- **wrzesień – październik 2025 r. – Wystawa Ikony Błogosławionej Rodziny Ulmów autorstwa Mateusza Środonia w Muzeum-Zamek Górków w Szamotułach,**
 - **11 września** – wernisaż wystawy, wykład Artura Dobruckiego, pracownika MPRŻ pt. „Pamięć, obraz, świadectwo: Rodzina Ulmów w przestrzeni upamiętnień i Tryptyku Markowskiego”
 - **30 października** – finisaż wystawy „Ikona Błogosławionej Rodziny Ulmów – medium dziedzictwa Markowej, Polski i Kościoła” z udziałem: Mateusza Środonia, twórcy dzieła oraz Waldemara Rataja, Dyrektora MPRŻ.
Źródła finansowania:
- dotacja podmiotowa (MKiDN)
- **19 września 2025 r. – Noc w Muzeum Ulmów/ Podkarpacka Resursa Kultury Pamięci.**
Źródła finansowania:
- dotacja podmiotowa (MKiDN)
- **20 – 21 września 2025 r. - Targ Markowski (wspólnie z Towarzystwem Przyjaciół Markowej).** Targ Markowski ma stać się przestrzenią spotkania i dialogu, zaaranżowaną dla celów kulturotwórczych, inspirowanych dziedzictwem Podkarpacia. Targ Markowski stanowi miejsce spotkań przedstawicieli muzeów, instytucji kultury oraz lokalnych artystów, rzemieślników, wytwórców i producentów żywności, którzy z oddaniem kultywują tradycyjne receptury, dbając o najwyższą jakość i autentyczność swoich produktów. Jest to zatem odpowiednie miejsce także dla swoistej rekonstrukcji historycznej i promocji dziedzictwa różnych obszarów Podkarpacia. Łącząc tradycyjną ideę handlu z nowoczesnymi formami promocji kultury, wydarzenie ma na celu przede wszystkim skłonić do refleksji nad rolą miejsca dziedzictwa w kształtowaniu lokalnej tożsamości oraz do inspirowania przybywających na Podkarpacie turystów do zainteresowania własnym dziedzictwem i odkrywania własnej tożsamości kulturowej.
Źródła finansowania:
- dotacja podmiotowa (UMWP), środki własne
- **4 – 5 października oraz 7 października 2025 r. – „Weekend seniora z kulturą”,** Muzeum Polaków Ratujących Żydów po raz kolejny włącza się w ogólnopolską inicjatywę organizowaną przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

- **7 października** - w ramach programu na zaproszenie Dyrektora Muzeum placówkę zwiedzą seniorzy z dwóch lokalnych ośrodków z Markowej oraz Tarnawki.
Źródła finansowania:
- dotacja podmiotowa (MKiDN), środki własne
- **20 – 22 października 2025 r. – Seminarium Markowskie w ramach Konferencji programowej pt. „Dziedzictwo i Rozwój”- Forum Muzeów i Samorządu Terytorialnego z okazji Międzynarodowego Dnia Krajobrazu.**
W ramach corocznego seminarium poruszane są kluczowe zagadnienia związane z kooperacją administracji samorządowej z muzeami. Tematyka jest ustalana według aktualnych zagadnień kluczowych dla tworzenia programu działania muzeum.
Źródła finansowania:
- dotacja podmiotowa (UMWP)
- **11 listopada 2025 r. – odczyt z okazji 80-tej rocznicy śmierci Wincentego Witosa i wspólne wydarzenie patriotyczne ze Stowarzyszeniem Pogodny Senior, Markowa.**
Źródła finansowania:
- dotacja podmiotowa (MKiDN)
- **26 listopada 2025 r. - Colloquia Kolbuszoviensia – chrześcijańsko-żydowskie seminarium filozoficzno - teologiczne (z Fundacją im. Rodziny Ulmów SOAR)**
Współorganizacja.
Źródła finansowania:
- środki własne
- **10 grudnia 2025 r. - Sesja pt. „Etyka i solidarność” poświęcona pamięci ks. prof. Józefa Tischnera (Rok Ks. Józefa Tischnera). Sesja inauguruje Sympozjum Praw Człowieka.**
Źródła finansowania:
- dotacja podmiotowa (MKiDN), środki własne
- **15 grudnia 2025 r. – Sesja edukacyjna Szkoły Etyki Muzeum Ulmów w ramach cyklu Sympozjum Praw Człowieka, Szkoła Fundacji Sternik, Kraków.**
Źródła finansowania:
- dotacja podmiotowa (MKiDN), środki własne
- **17 grudnia 2025 r. – Szkoła Etyki Muzeum Ulmów, dokumentacja debaty programowej w ramach Seminarium Akademia Muzeum pt. „Muzeum – organizacja pracy twórczej”, Wilanów. Współorganizacja z Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie.**
Źródła finansowania:
- dotacja podmiotowa (MKiDN), środki własne
- **19 – 20 grudnia 2025 r. – Seminarium Markowskie część II – studium dziedzictwa kultury muzycznej Markowej i regionu. W ramach Seminarium akcja „Choinka dla Ulmów”.**
Źródła finansowania:
- dotacja podmiotowa (UMWP), dotacja podmiotowa (MKiDN), środki własne

2. Działalność naukowa:

a. Priorytety badawcze:

- Dokumentacja:
 - gromadzenie i opracowywanie świadectw związanych z rodziną Ulmów;
 - aktualizowanie i uzupełnianie dotychczasowych danych dotyczących przypadków ratowania Żydów przez Polaków w skali Podkarpacia i całego kraju;
 - gromadzenie danych dotyczących analogicznych przykładów z całego kraju przy współpracy z innymi podmiotami w kraju i za granicą;
 - badanie i pogłębianie wiedzy na temat zjawiska etnograficznego i historycznego „Głuchoniemców” w kontekście osadnictwa niemieckiego na terenie Markowej;
 - „Korniaktowszczyzna. Zarys dziejów jej zachodniego obszaru”, który swym pomysłem obejmuje obok Markowej, także sąsiednie wsie Wysoką, Albigową i Kraczkową – współpraca z zespołem badawczym kierowanym przez prof. dr. hab. Wojciecha Blajera
 - gromadzenie tytułów publikacji poświęconych rodzinie Ulmów i pomocy Polaków ratujących Żydów
- Tworzenie cyfrowej bazy danych poświęconej polskiej pomocy ludności żydowskiej w czasach niemieckiej okupacji.
- Kwerendy historyczne:
 - 1) życie i funkcjonowanie Markowej w dwudziestoleciu międzywojennym ze szczególnym zainteresowaniem aktywności ZMW RP „Wici” oraz Akcji Katolickiej i księży parafii pw. Św. Doroty w Markowej;
 - 2) życie mieszkańców Markowej podczas okupacji niemieckiej – koegzystencja z ludnością wysiedloną z III Rzeszy Niemieckiej i uciekinierami z Kresów Wschodnich.
 - 3) proces beatyfikacyjny rodziny Ulmów jako efekt końcowy rozwoju kultu rodziny Ulmów – od lokalnej pamięci i uczczeniu, do ogólnoświatowego uznania i kultu.
 - 4) służba wojskowa Józefa Ulmy w okresie 1921-1922, 1939.

b. Publikacje wydane nakładem Muzeum:

-

c. Publikacje pracowników opracowane poza miejscem pracy:

- -

d. Publikacje wydane we współpracy z Muzeum przez podmioty zewnętrzne:

- -

e. Sesje, konferencje, seminaria zrealizowane na terenie Muzeum:

- styczeń/luty 2025 r. (kontynuacja z 2024 r.) – *Symposium Praw Człowieka Muzeum Ulmów* (patrz: wyżej)
- 20 – 22 października 2025 r. – Seminarium Markowskie w ramach Konferencji programowej pt. „Dziedzictwo i Rozwój”- Forum Muzeów i Samorządu Terytorialnego z okazji Międzynarodowego Dnia Krajobrazu (patrz: wyżej)
- 19 – 20 grudnia 2025 r. – Seminarium Markowskie część II – studium dziedzictwa kultury muzycznej Markowej (patrz: wyżej)
- grudzień 2025 r. – *Symposium Praw Człowieka Muzeum Ulmów* (patrz: wyżej)

f. Wykłady pracowników na konferencjach i spotkaniach poza Muzeum:

- prelekcje związane z eksponowaniem muzealnych wystaw czasowych:
 - **25 marca 2025 r.** – prelekcja Artura Dobruckiego, pracownika MPRŻ w Muzeum Archidiecezjalnym w Przemyślu;
 - **8 maja 2025 r.** – wykład Dyrektora Muzeum, Waldemara Rataja pt. „Markowa – dziedzictwo chrześcijańskiej cywilizacji” w Muzeum Archidiecezjalnym w Przemyślu;
 - **14 maja 2025 r.** – prelekcja Artura Dobruckiego, pracownika MPRŻ na temat Tryptyku Markowskiego w Muzeum Diecezjalnym w Rzeszowie;
 - **17 lipca 2025 r.** – prezentacja multimedialna Renaty Kunysz i prelekcja Artura Dobruckiego, pracowników MPRŻ w Muzeum Prowincji Ojców Bernardynów w Leżajsku;
 - **31 lipca 2025 r.** – wykład otwarty pracowników MPRŻ, Renaty Kunysz i Artura Dobruckiego w Muzeum „Wiara i Sztuka” Centrum Dziedzictwa i Dialogu w Kalwarii Zebrzydowskiej;
 - **23 sierpnia 2025 r.** – prelekcja Artura Dobruckiego, pracownika MPRŻ w Muzeum Narodowym Rolnictwa i Przemysłu Rolno- Spożywczego w Szreniawie;
 - **11 września 2025 r.** – wykład Artura Dobruckiego, pracownika MPRŻ pt. „Pamięć, obraz, świadectwo: Rodzina Ulmów w przestrzeni upamiętnień i Tryptyku Markowskiego” w Muzeum-Zamek Górków w Szamotułach.
- prelekcje prezentujące Muzeum i jego działalność:
 - **6 czerwca 2025 r.** – prelekcja na temat Sprawiedliwych wśród Narodów Świata- Renata Kunysz, Przewodnik MPRŻ w Szkole Podstawowej w Bogdance, powiat Brzeziny;
 - **19 listopada 2025 r.** – wykład otwarty „Błogosławiona Rodzina Ulmów – historia, którą warto znać” – Renata Kunysz, Przewodnik muzealny MPRŻ, „O Ikonie Błogosławionej Rodziny Ulmów” – Artur Dobrucki, pracownik MPRŻ w Centrum Edukacji Multimedialnej w Nisku.
- prelekcje podczas konferencji tematycznych:
 - **27 marca 2025 r.** – wykład pt. „Gdy historia puka do drzwi. Polacy i Żydzi z Markowej w przeddzień i w czasie wojny” – Agnieszka Kuźniar, Przewodnik MPRŻ w Miejskiej bibliotece Publicznej w Łańcucie.

g. Seminarium Akademia Sprawiedliwych i seminarium Akademia – Muzeum.

Obydwa stałe seminaria stanowią struktury pracy naukowej oraz pracy programotwórczej służące tworzeniu Strategii Muzeum oraz rozwijaniu funkcji naukowej Muzeum. Rezultaty działalności realizowanej poprzez te seminaria wykorzystywane są w tworzeniu edukacji muzealnej oraz w tworzeniu koncepcji rozwoju Muzeum Polaków Ratujących Żydów. Seminaria funkcjonują w dwóch cyklach, na które składają się sesje tematyczne i konwersatoria eksperckie (odpowiednio w ramach działalności każdego seminarium). Plany tych spotkań są ustalane na bieżąco i wiążą się z realizacją przyjętych na dany rok celów oraz zamierzeń programowych.

W ramach Seminarium Akademii Sprawiedliwych jako wewnętrznych prac programowych odbyło się 5 spotkań:

- 1) 21 – 22.08.2025 Seminarium Akademii Sprawiedliwych „Pedagogika artystyczna w kulturze pamięci Szkoły Etyki Muzeum Ulmów”;
- 2) 30 -31.08.2025 r. w Markowej;
- 3) 5 -6 .09.2025 r. Seminarium pt. „Wypędzeni 1939. Deportacje obywateli polskich z ziem wcielonych do III Rzeszy”;
- 4) 29 -30 .09 2025 r. Seminarium w Krakowie;
- 5) 28 – 29.11.2025 r. Seminarium w Poznaniu.

3. Promocja Muzeum i działalności programowej Muzeum:

Działalność promocyjna realizowana jest systematycznie w ciągu całego roku poprzez specjalnie wykreowane w tym celu wydarzenia muzealne, w tym w szczególności: Festiwal Kultury Pamięci (Markowa Otwarte Drzwi i Targ Markowski), czy „Choinka dla Ulmów”, poprzez udział w akcjach typu; Noc Muzeów, „dni seniora”, Międzynarodowy Dzień Krajobrazu, ale także poprzez publikowane na bieżąco w internecie komunikaty (strona internetowa Muzeum, media społecznościowe) i poprzez akcje plakatowe, spotkania informacyjne, poprzez udział w programach radiowych i telewizyjnych.

4. Zarządzanie zbiorami:

a. Zbiory:

- Muzealia i depozyty - stan:

		na koniec 2025 (okres sprawozdawczy)	na koniec 2024 (poprzedni okres sprawozdawczy)
Muzealia	Dary	24	16
	Zakupy	20	20
Depozyty		113	113
Razem:		157	149

Pan Jerzy Ulma - właściciel 85 obiektów przekazanych w depozyt Muzeum Polaków Ratujących Żydów umową użyczenia z 26.06.2020 r., wypowiedział tę umowę pismem z 29.09.2025 r. wyznaczając termin 29.12.2025 r. jako ostateczny na zwrot całości depozytu. W wyniku przeprowadzonych negocjacji strony uzgodniły kontynuację tego depozytu na nowych warunkach.

- Zbiory archiwalne i biblioteczne - stan:

Zbiory archiwalne i biblioteczne	na koniec 2025 (okres sprawozdawczy)	na koniec 2024 (poprzedni okres sprawozdawczy)
Dary	258	258
Zakupy	779	657
Depozyty	-	-
Razem:	1037	915

b. Inwentaryzacja, wypożyczenia:

- Muzealia:
- Nabytki:

Muzealia – nabytki	na koniec 2025 (okres sprawozdawczy)		na koniec 2024 (poprzedni okres sprawozdawczy)	
	Wpisy	Skreślenia	Wpisy	Skreślenia
Inwentarz	4	-	5	-
Zbiory pomocnicze	-	-	-	-
Razem:	4	-	5	-

- Wypożyczenia:

Muzealia – wypożyczenia	na koniec 2025 (okres sprawozdawczy)		na koniec 2024 (poprzedni okres sprawozdawczy)	
	Wpisy	Skreślenia	Wpisy	Skreślenia
Inwentarz	-	-	-	-
Zbiory pomocnicze	6	-	3	-
Razem:	6	-	3	-

- Zbiory archiwalne i biblioteczne:
- Nabytki:

Zbiory archiwalne i biblioteczne – nabytki	na koniec 2025 (okres sprawozdawczy)		na koniec 2024 (poprzedni okres sprawozdawczy)	
	Wpisy	Skreślenia	Wpisy	Skreślenia
Inwentarz	116	-	121	-
Zbiory pomocnicze	-	-	-	-
Razem:	116	-	121	-

- Wypożyczenia:

Zbiory archiwalne i biblioteczne - wypożyczenia	na koniec 2025 (okres sprawozdawczy)		na koniec 2024 (poprzedni okres sprawozdawczy)	
	Wpisy	Skreślenia	Wpisy	Skreślenia
Inwentarz	17	17	-	-
Zbiory pomocnicze	-	-	-	-
Razem:	17	17	-	-

c. Dokumentacja zbiorów – stan:

Liczba pozycji inwentarzowych		Liczba kart ewidencyjnych		Dokumentacja wizualna	
na koniec 2025 (planowany okres sprawozdawczy)	na koniec 2024 (poprzedni okres sprawozdawczy)	na koniec 2025 (planowany okres sprawozdawczy)	na koniec 2024 (poprzedni okres sprawozdawczy)	na koniec 2025 (planowany okres sprawozdawczy)	na koniec 2024 (poprzedni okres sprawozdawczy)
157	147	157	144	157	144

d. Konserwacja:

na koniec 2025 (okres sprawozdawczy)			na koniec 2024 (poprzedni okres sprawozdawczy)		
Konserwacje			Konserwacje		
Pełne	Częściowe	Zabezpieczające	Pełne	Częściowe	Zabezpieczające
-	-	5	2	-	8

5. Zarządzanie zasobami ludzkimi

Średnie zatrudnienie w etatach i w osobach w 2025 r.: **23,11 etatu / 24,96 osób**.

Grupy stanowisk	Średnie zatrudnienie w etatach	Średnie miesięczne wynagrodzenie osobowe brutto w zł na etat
Kadra zarządzająca (Dyrektor, Główny Księgowy)	2	14 551,30
Pracownicy merytoryczni	6,90	8 255,33
Pracownicy administracji	6,79	8 261,16
Pracownicy obsługi	7,42	6 791,80

W Muzeum wynagrodzenia są wypłacane na podstawie Regulaminu wynagradzania i premiowania.

W Muzeum nie działają zakładowe związki zawodowe oraz Muzeum nie jest objęte układem zbiorowym pracy.

Narzędzia wykorzystywane w komunikacji wewnętrznej Muzeum to m.in.: tablice ogłoszeń, dysk publiczny Muzeum dostępny dla każdego pracownika, strona internetowa Muzeum, komunikacja e-mail, spotkania zespołowe (operacyjne), spotkania indywidualne z pracownikami.

Do średniego zatrudnienia – zarówno w osobach, jak i w etatach – **nie wlicza się pracowników przebywających na zasiłkach chorobowych lub macierzyńskich wypłacanych bezpośrednio przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, z uwagi na brak wypłaty wynagrodzenia ze środków jednostki.**

Ujęcie takich osób w strukturze zatrudnienia prowadziłoby do zaniżenia wskaźnika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto na etat.

Dla celów sprawozdawczych, przyjęto średnie zatrudnienie na poziomie **23,11 etatu oraz 24,96 osoby** – uwzględniając wyłącznie pracowników, którym wypłacano wynagrodzenie ze środków Muzeum.

Z kolei przy ujęciu wszystkich osób zatrudnionych – niezależnie od ich faktycznego przepracowania miesiąca i źródła wypłaty świadczeń – średnie zatrudnienie wynosi **24,20 etatu oraz 26,04 osoby**.

6. Zmiany w zarządzaniu mieniem

- brak

7. Inwestycje

- brak

8. Współpraca krajowa i zagraniczna

a. Współpraca krajowa, m.in.:

- Współpraca z Ministerstwem Kultury i Dziedzictwa Narodowego;
- współpraca z Urzędem Marszałkowskim Województwa Podkarpackiego;
- współpraca z Urzędem Gminy Markowa;
- współpraca ze Starostwem Powiatowym w Łąncucie;
- współpraca z Towarzystwem Przyjaciół Markowej;
- współpraca ze Szkołą Podstawową w Markowej;
- współpraca z Centrum Kultury Gminy Markowa;
- współpraca z Fundacją im. Rodziny Ulmów SOAR;
- współpraca z Parafią p.w. Św. Doroty w Markowej;
- współpraca z Fundacją Kolegium Wigierskie;
- współpraca z Muzeum Pałac Króla Jana III w Wilanowie;
- współpraca ze Stowarzyszeniem Genius Loci;
- współpraca ze Stowarzyszeniem „Rodzina Więźniarek Niemieckiego Obozu Koncentracyjnego Ravensbrück”;
- współpraca z Instytutem Przestrzeni Obywatelskiej Pro Publico Bono;
- współpraca z Instytutem Pamięci Narodowej – Centrala i Oddziały w Rzeszowie i Krakowie;
- współpraca z Muzeum w Jarosławiu Kamienica Orsettich;
- współpraca z Muzeum w Przeworsku;
- współpraca z Archiwum Państwowym w Przemyśle;
- współpraca z Archiwum Państwowym w Rzeszowie;
- współpraca z Muzeum-Zamek w Łąncucie;

- współpraca ze Związkiem Powiatów Polskich;
- współpraca z Uniwersytetem Papieskim Jana Pawła II w Krakowie;
- współpraca z Uniwersytetem Warszawskim;
- współpraca z Muzeum Narodowym w Krakowie (Muzeum Dom Jana Matejki);
- współpraca z Muzeum Narodowym Rolnictwa i Przemysłu Rolno-Spożywczego w Szreniawie;
- współpraca z Muzeum Niepodległości w Warszawie;
- współpraca z Europejską Siecią Pamięć i Solidarność w Warszawie;
- współpraca z Chrześcijańskim Stowarzyszeniem Rodzin Oświęcimskich;
- współpraca z 11. Wielopoziomową Drużyną Harcerską „Wagabunda” z Markowej;
- współpraca z 17. Drużyną Wędrowniczą „Czarny Szlak” z Markowej;
- współpraca ze Stowarzyszeniem Konserwatorów Zabytków, Oddział Podkarpacki;
- współpraca z Muzeum Narodowym w Poznaniu;
- współpraca z Muzeum Archidiecezjalnym im. Św. Józefa Sebastiana Pelczara Biskupa w Przemyśle;
- współpraca z Muzeum Diecezjalnym w Rzeszowie;
- współpraca z Muzeum Prowincji Ojców Bernardynów w Leżajsku;
- współpraca z Muzeum „Wiara i Sztuka” Centrum Dziedzictwa i Dialogu w Kalwarii Zebrzydowskiej;
- współpraca z Muzeum Zamek Górków w Szamotułach;
- współpraca z Gminną Biblioteką Publiczną w Nowym Żmigrodzie;
- współpraca z Państwowym Liceum Sztuk Plastycznych im. Stanisława Wyspiańskiego w Jarosławiu;
- współpraca ze Szkołą Podstawową im. Heleny Barchanowskiej w Bogdance;
- współpraca z Biblioteką Publiczną w Markowej;
- współpraca ze Stowarzyszeniem „Ocalić przeszłość dla przyszłości”;
- współpraca z Fundacją F.O.R.T.E.;
- współpraca z Państwowym Liceum Sztuk Plastycznych im. J. Kluzy w Krakowie;
- współpraca z Międzynarodowym Centrum Kultury w Krakowie;
- współpraca z Miejską Biblioteką Publiczną w Łańcucie;
- współpraca z Samorządem Miasta Jarosławia;

- współpraca z Fundacją STERNIK-Kraków;
- współpraca z Centrum Edukacji Multimedialnej w Nisku - Podwolinie.

b. Współpraca zagraniczna, m.in.:

- współpraca z United States Holocaust Memorial Museum;
- współpraca z samorządem miasta Esens;
- współpraca z Instytutem Yad Vashem w Jerozolimie w zakresie gromadzenia danych o polskich Sprawiedliwych;
- współpraca z Ambasadą Izraela w Polsce;
- współpraca z samorządem Saarpfalz Kreis;
- współpraca z Jeffreyem Cymblerem;
- współpraca z Higinio J. Paterna.

9. Inne:

a. Kontrole

- Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego, zakres kontroli: „Realizacja planu merytorycznego w 2024 r.”, termin kontroli: 24-25.02.2025r., ocena pozytywna z kilkoma drobnymi uwagami;
- Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego, zakres kontroli: „Realizacja planu finansowego w 2024 roku, okresowa kontrola stanu zasobów – inwentaryzacja muzealiów”, termin kontroli: 8-26.09.2025 r. – ocena pozytywna (bez uwag).

b. Frekwencja

- zrealizowana na koniec roku sprawozdawczego – 2025 r.: 40 023 osób

Markowa, 29.01.2026